

NAPREJ

Glasiło jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Knjotopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne prosile.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Oglas Narodnega sveta.

Narodno Vijeće SHS. v Zagrebu je pozvalo vse prišaste strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v

Odbore Narodnega Vjeća.

Z ozirom na ta poziv opozarja Narodni svet v Ljubljani, gospode župane na določbo § 56. občinskega reda, ki pravi, da je ena najpomembnejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, to je, da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začetkom vojne pozvale gospode župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva.

Pozivljamo gospode župane:

1. Da ustanovijo odbore Narodnega Vjeća, ki bodo tverili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gospodi župani na okrajnem glavarstvu zastoni;

2. v slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgrediv, je treba klicati pomoč pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu svetu v Ljubljani, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč.

Prosimo gospode župane, da blagovolijo sporočiti »Narodnemu svetu« v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdrževanje javnega mira, posebno da sporočijo, koliko mož so izvolili v odbor Narodnega Vjeća.

Za Narodni svet:

Dr. Anton Korošec l. r.
predsednik.

Mnogi priporočajo, naj se drži papirnat denar doma, češ, da je bolj varno ga obdržati doma, kakor ga naložiti v hranilnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karsibodi, je mnogo bolj varno, ako je naložen denar v kaki zanesljivi hranilnici, kakor da leži doma v skrinji.

Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne obdrži papirnatega denarja doma, ampak da ga naloži v dobro stoječe slovenske zavode. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom.

Dr. Anton Korošec,
predsednik.

Naši problemi!

Bližamo se preobratu, — naš jugoslovanski narod se nanj z naglico pripravlja. Narodni sveti izdelujejo razne načrte, ki se tičejo bodoče države. Vsi ti problemi so bolj ali manj kapitalističnega značaja.

Delavski zastopniki v teh korporacijah, kakor tudi zunaj, imajo vse druge naloge in delokrog, ki je za delavstvo veliko važnejši, ki ga pa mora pravočasno obdelati. Sem spadajo zlasti socialno politična vprašanja. Socializacija vseh produktivnih in prometnih sredstev mora biti prva naša zahteva. Ustava bodoče države mora biti v pravem pomenu besede demokratična, v katero si ljudstvo samo, brez vseh drugih nepoklicanih krogov določalo svojo usodo.

Naša socialna politika mora biti taka, da ne bo zastajala za drugimi modernimi državami — brez obzira na sredstvo. Delavstvo, ki producira bogastva, ki izpostavlja svoje zdravje in prav čisto svoje življenje v nevarnost, mora biti za to tudi odškodovano.

V naši jugoslovanski državi mora delavstvo imeti vse tiste socialne uredbe, ki so za njega varstvo potrebne. Bolniške blagajne, zavarovalnice proti nezgodam se morajo izpopolniti, tako da bodo odgovarjale vsem potrebam časa. Zavarovanje za brezposelnost, se mora takoj pripraviti, ker bo v prehodni dobi brezposelnost velika in žrtev bo industrijsko delavstvo. Zavarovanje za brezposelnost ne sme biti miloščina, ki se bo delila brezposelnim delavcem, temveč državna ustanova, do katere ima delavstvo vse pravice in dolžnosti.

Nič manj pereče ni vprašanje preskrbe invalidov in ostarelih delavcev. V stari državi se delavstvo že 25 let bori za dosego tega postulata, a še ga ni doseglo. Sedanja vojna je marsikaj izpremenila, a izpremeniti bo morala tudi mnunje posedujočih, da bi se z delavci smeli igrati kakor bi se jim zljubilo, in da se vse njih zahteve odlašajo na poznejše čase.

Delavstvo tega ne bo dopuščalo. Ako država dobi sredstva za vse drugo, jih mora dobiti tudi za zavarovanje za starost in onemoglost.

Pomislimo, koliko nesrečnih vojnih invalidov bomo imeli v naši državi. Ali se bo s temi žrtvami ravnjalo tako, kot smo bili vajeni do sedaj? Ali jim bomo dali par kronic mesečne penzije in jih poslali z njihovimi zaslužnimi križci beračit od hiše do hiše? Ne! To bi bila sramota za nas vse. Tem nesrečnejšem mora država iz svojih javnih sredstev pripraviti udobno življenje. Ravno tako mora država skrbeti za stare in onemogle delavce in druge nepreskrbljene sloje.

Tudi še druga vprašanja so pereča. Treba bo takoj izvesti zakonito varstvo delavcev v industriji, v rudnikih, na železnici in drugod. Delavsko življenje in zdravje nam mora biti vsem drago, in to se ohrani le s pametnimi varstvenimi odredbami.

Nič manj važna ni zakonska določitev maksimalnega delovnega časa, ureditev dela za žene in otroke, ustanovitve delavskih inspektoratov, ki naj imajo izvršilno moč. Obrtna sodišča se morajo razširiti in izpopolniti. Potrebna je zakonita ureditev delavskih mezdnih razmer, kolektivnih pogodb itd.

To so v splošnem problemi, o katerih je treba, da vsi delavski zaupniki in vsi prijatelji delavstva, ki se — ali so se z delavskim vprašanjem pečali, da nam pri tem delu pomagajo ter nam pošljejo svoja mnenja ali že izdelane načrte k temu ali onemu navedenih vprašanj.

Še eno misel bi sprožil preden zaključim, in sicer to, da se mora takoj določiti, da v prehodni dobi z ene države v drugo, morajo vse današnje socialne inštitucije, kakor bolniške blagajne, zavarovalnice proti nezgodam, obrtna sodišča, obrtne zadrage, bratske skladišnice, penzijski zavodi itd. ostati v veljavi do dneva, ko bo naš bodoči parlament ali konstituenta določil tem zavodom in institucijam nove oblike, ter da je do tistega časa treba skrbeti za njih financiranje, da ne bodo člani v svojih pravicah prikrajšani.

I. P.

Pismo iz Prage.

20. okt. 1918.

Nad vse zanimljiva je debata, ki se vrši v češkem socialističnem časopisju o tem, kakšna naj bo vlada v češkoslovaški državi. Dr. Emil Franké je napisal v Češkem Socialistu članek, ki je vreden, da se z njim seznanijo slovenski delavci. Dr. Franké pravi:

»Smo pred zgraditvijo češkoslovaške države. Socialistične stranke imajo težko in odgovorno nalogo. Dosedanje delovanje socialistov v državnem področju je bilo glavno negativnega značaja. Socializem, v kolikor je bil brezkompromisen in principiellen, ni priznaval današnje države in je pobijal veljavni sedanji gospodarski red. Zato se tudi v Avstriji in Nemčiji ni udeleževal vlade. Ko so češki socialisti brez razlike strank vzeli skupni boj za češkoslovaško državo za svoj cilj, tedaj so se postavili pred gotovo dejanje. V vlado stare, nam sovražne države, niso mogli vstopiti; vrgli so drug drugega, sedaj ekselence Scheidemanna niso mogli slediti, ali napraviti lastni svobodni državi imajo češki socialisti jasno dolžnost in jasno pravo, sodelovati aktivno na svobodnem državnem življenju.

To je težka naloga, ker je za socialista jasno, da ne bo ustava naše države popolnoma taka kot jo žele socialistični ideali. Mednarodnost češkega vprašanja nas sili, da pazimo na istinito svetovno razmerje med močjo in silo, da se prilagodimo tudi po ustavnih strani onim načelom, ki jih je izobraženi in napredni svet priznal kot najprimernejša za organizacijo državne moči. Popolnoma se zavedamo, da je n. pr. parlamentarna vlada, t. j. ministrstvo, ki izhaja iz parlamenta in je izraz volje njegove večine, pri vseh svojih brezdvomnih ugodnostih delo meščanskega sveta. Ne izhaja iz teorije, iz državnoznanstvene dogmatike. Izšla je iz resničnih razmer angleških in je bila višek borbe za prvenstvo med kraljem in aristokracijo. Po plemstvu rodu je postala deležnik na suvereniteti bogata industrijalna in trgovaška buržoazija.

Zavedajmo se pri vsprejemanju meščanskih vladnih oblik dveh stvari: v politiki, tedaj tudi pri sestavi vlade, odločajo zelo socialne razmere. S tem, da pada socialni vpliv absolutnega kralja, je odvisno stopanje socialnega pomena ostalih množic v tej ali oni družbi. Naj-

poprej — tako je bilo v Angliji — se je povzdignilo plemstvo, pozneje bogata in premožna buržoazija. Ali more kdo zanikati, da se v 20. stoletju uveljavlja in da se šele polno uveljavi četrti stan: proletariat? Ako pomeni parlamentarna vlada v najenostavnejši svoji obliki ravnotežje med družabnimi silami moči, med kraljem in plemstvom, med kraljem ali prezidentom in meščanstvom, mora parlamentarizacija 20. stoletja pomeniti ravnotežje med meščanskimi in proletarskimi vrstami. Ustava češko-slovaške države, ki bi se hotela zadovoljiti s parlamentarno obliko minolega stoletja, bi imela v sebi kali težkih bojov, mogoče celo kali smrti, če bi pozabila respektirati kar najbolj socialni pomen revnega ljudstva, ki ga je največ.

Ne pozabljamo tudi na drugo stvar: globoko je razmerje med politično in gospodarsko obliko. Socialisti bodimo tu dosledni. Če tudi nismo vsi historični materialisti, zavedamo pa se vsi, da gospodarske razmere zelo posegajo v politične. Iti pa je še korak dalje in priznati, da ima politika in tedaj tudi visoka ustavna politika zopet mogočen vpliv na gospodarstvo. Ako zmaga v naši mladi ustavi oligarhiški živelj (saj vemo vendar dobro, da meščanska nadvlada ni nič drugega nego nadaljevanje in kopija plemiške oligarhije), bomo socialisti stali pred žalostnim izgledom, da se bo težko s to ustavo in glavno s praxo, ki se opira na tako ustavo, izvrševali samotni minimalni gospodarski program, na katerem bi se socialistične stranke za najbližjo bodočnost zedinile.

Tudi mi smo tedaj za dobo prehoda za parlamentarno vlado, kakršno nam je dala meščanska praxa. Iščimo pa v tej vladni obliki ravnotežje med resničnimi socialnimi močmi: med temi je pomen češko-slovaškega proletariata tako silen, da bi se dejstvo, če bi se ga prezrlo, moglo tolmačiti le z nazadnjaštvom in sebičnostjo naše buržoazije ali pa — kar bi za nas socialiste bilo prav tako hudo kot usodno — da bi se organizirane socialistične vrste nezadostno uveljavile.

V »Majáku«, v listu narodno-socialne mladine, je napisal isti dr. Franke članek, v katerem med drugim pravi: »Češko-slovaška državna moč mora biti urejena tako, da ne bo narodna volja potvorjena z razrednimi privilegiji in prednostmi. Če bi imel v bodoči naši državi odločati zopet le in pred vsem zemljiški in industrijski ter trgovski razred bogatinov, bi vtisnili ti kapitalisti tak razreden pečat celi državi, da bi bil češko-slovaški proletariat enostavno oropan glavnega socializacijskega sredstva, državne moči same.

Najbližja in najvažnejša, ali tudi najtežja naloga čeških socialistov, je težnja za takšno češko-slovaško državno uredbo, ki bi ne ogrožala za dolgo časa izvedbe naših končnih gospodarskih ciljev. Naša nova država mora dobiti tako ustavo, da ne bo socializacija zasebnega lastništva ne le neogrožena, ampak da najde naravnost podporo v novih ustavnih razmerah. Napram demokratičnim obljubam meščanskih strank, moramo biti zelo previdni. Tudi mi hočemo, da se opira naša bodoča država na voljo ljudstva, da se v nji demokracija ali ljudovlada polno uresniči. Ali demokracija meščanov je vendar le precej drugačna, kot si jo predstavljamo mi.

Temelj današnjega družabnega nereda tiči v neomejenem lastniškem pravu, ki dovoljuje in celo naravnost zapoveduje, da posameznik izkoriščuje svoje brate in sestre. Če češko-slovaška demokracija obdrži sveto lastniško pravo, bo zidala na temeljih, ki so stari že nad sto let. V veliki francoski revoluciji so bile proglašene pravice človeka, in med njimi je bila tudi pravica na zasebno lastništvo. Velika svetovna revolucija 20. stoletja — in svetovna vojska postaja čim dalje bolj svetovna revolucija — mora proglašiti pravice človeka zopet in namesto pravice na lastništvo, ki daje nekoliko malo ljudem vse, milijonom ostalih pa malo ali nič, mora proglašiti novo lastniško pravo, socialno pravo, in ne več individualno, ampak narodno — v pravem pomenu besede. Socialisti se moramo pobrigati že danes, da ne bo ustava naše svobodne države na polovičarski demokraciji minolega stoletja.

Tudi posl. Stribny je v Češkem Socialistu glasno zaklical:

»Socialisti enotno fronto češko ne opustimo, ali nimamo vzroka zamolčati, da imamo v bodočnosti biti re-

spektirani kot večina naroda. Vlogo kakega priveska ne bomo igrali.

Vsi ti pojavi so zanimivi in značilni. Kažejo, da bodo po uresničenju narodnih idealov, morali priti socialni ideali do svoje pravice. —

Mogočno je v življenje češkega naroda posegel Socialistični Svet, v katerem so združene vse tri češke socialistične stranke. — i zimmerwaldovski Centralisti — dne 14. okt. z enodnevno generalno stavko radi izvoza živeža iz Češke. Narodni Odbor se je pridružil tej akciji in jo odobril, če tudi so razni agrarni elementi stresali jezo nad socialistično akcijo. Češki Narodni Odbor je v svoji seji 19. okt. sklenil, da se število zastopnikov političnih strank v odboru potroji, da bo Narodni Odbor izpremenjen v nekaj češki pripravljalni parlament.

H.

Vojna poročila.

Velika italijanska ofenziva.

Dunaj, 25. oktobra. Uradno se razglša: V trenutku, ko so centralne države podale mirovne ponudbe, je pričela Italija z novo veliko ofenzivo na jugozapadu, ki bo zahtevala na obeh straneh novih krvavih žrtev. Silen topniški ogenj je med dolino Assa in morskim obrežjem uvedel italijanski napad, ki je zadivljial včeraj zjutraj na benečanski gorski fronti in na prostoru južno Montella. V običajni hrabrosti, zvesti dolžnosti in močati disciplini so naše vrle čete odbile naval. Na visoki planoti Sedmih občin je bilo ozemlje jugozapadno Asiaga, Monte Sisemol in ozemlje Monte di Val bella pozorišče srditih bojev. Sovražniku se je posrečilo, mestoma vdreti v naše järke, a je bil povsod vržen nazaj in je ponoči zopet moral izprazniti tudi Sisemol. Do še večje silovitosti se je stopnjevala borba v gorovju severovzhodno Brente. Tudi tu je mogel sovražnik začasno mimogredoč doseči krajevne uspehe. Ustabilil se je za hip na Caprile, Osolone, Monte Pertica in Solarolo v naših najsrednejših jarkih, a se je moral prav kmalu zopet umakniti s starih elanov izvedenim protinapadom naših junakov. Petkrat so zaman navalili Italijani proti Spinuccia.

Pešpolk štev. 9 (Stryi), ki je zopet osvojil Asolone z neustrašenim protinapadom, polki štev. 73 (Heb), štev. 99 (Znojim), mladi južnoogorski polk štev. 129, ki je branil Spinuccia, strelski polki štev. 14 (Brno) in 24 (Dunaj) so se ovenčali s slavo. Naša vrta artiljerija se je izkazala vzhodno in zahodno Brente kakor vedno kot zvesta pomočnica v boju pehote. Sunek angleške divizije na plavski otok Papadopoli je mogel nekoliko potisniti nazaj le severno krilo naših sprednjih čet. Južno krilo otoka smo popolnoma držali.

Balkansko bojišče: V severni Albaniji nadaljnji boji zadnjih čet in četašev. V Sandžaku so došli ententni oddelki, ojačeni s četaši, do Nove Varoši. Južno Kragujevca, na obeh straneh Morave in na Zlatovski planini so avstro-ogrske in nemške čete uspešno zavrile pritiskajoče sovražne bataljone.

Bitka na zapadu.

Berlin, 25. oktobra. (Uradno.) Boji na Flanderskem trajajo dalje; tudi med Lyso in Scheldo je sovražnik izvršil močne sunke. Anegleži obstreljujejo kraje v dolini Schelde. Prebivalstvo zapuša svoje domove. Angleške čete so prodrle do železnice Le Quesnoy. V celoti je sovražnik pridobil včeraj do 1000 metrov globoko ozemlje. Večjih uspehov vkljub uporabi močnih oddelkov ni dosegel. — **Balkansko bojišče:** Sovražnik je izvršil napade na obeh straneh Morave. Južno Kruševca nas je sovražnik potisnil nekoliko nazaj. Vzhodno reke, pri Paračinu, so se sovražni napadi ponesrečili.

Nemci odpeljali svoje podmornike.

Kodanj, 25. oktobra. Nemške mornariške oblasti so na belgijski obali razložile svoje podmorske čolne ter posamezne dele z železnico odpeljali v Nemčijo. Nobeden podvodnik ni prišel v roke sovražniku.

Belgijski talci izpuščeni.

Zeneva, 25. oktobra. Vsi Belgijski od 14. do 41. leta, ki so jih bili Nemci nedavno odvedli kot talce, so izpuščeni na svobodo in odpravljeni v svoja bivališča.

Politični pregled.

— **Med vojno in mirom.** V armadnem odseku avstrijske delegacije je vojni minister Stöger-Steiner razpravljaj o vprašanju, kako pripeljati armado z bojišča nazaj. Glede na soglasje z Wilsonovimi točkami — je izvajal minister — smo pripravljeni izpremeniti staro častitljivo monarhijo v duhu spravljivosti in prave demokracije. K temu problemu prihaja težka naloga, pripeljati armado z bojišča nazaj. Za to ogromno delo je neobhodno potrebni pogoj mir in red v notranjosti. Gorje, ako se pritegne v zmešnjave notranjih bojev vojska, ki ima težke skrbi za domovino in svojo bodočnost. Kaj bi potem sledilo, za to ne morem jamčiti ne jaz, ne kdo drugi. Minister omenja Rusijo in pripominja, da se kaže, da so iste destruktivne sile na delu tudi pri nas. Dolžnost nas vseh je, da delamo z vsemi sredstvi proti tem silam. Nobena stranka in noben narod ne more želeči da bi se sedaj pri nas, ko se imajo vresničiti politične želje naro-

dov, razvil tak kaos, kakor pri našem nesrečnem sosedu. Mi imamo ljudsko armado o pravem pomenu besede. Nacionalno politično čuvstvovanje in mišljenje se dandanašnji ne da držati proč od armade. Ker je zajamčena ustanovitev narodnih držav, ne more biti v smislu narodne vlade, da bi državna ustanovitev nastala potem meščanske ali izstradalne vojne. Danes še skupna armada se mora s svojim materialom vred, ki je vreden milijarde, obdržati toliko časa, dokler se ne pretvori po državni novi ureditvi. Zato je nevaren klic, naj se domače čete nemudoma vrnejo, predno so izpolnjeni predpogoji za to. Minister prosi delegate, naj ga podpirajo pri poslovanju, ki se tiče prehoda iz vojne do miru. Gre za to, ali se izvrši izprememba v miru in redu, ali z novim prelivanjem krvi. Delujte za mir in red, da ne bodo nove države kršene s krvjo.

— **Skupni finančni minister dr. Spitzmüller je odstopil.** V političnih krogih se imenuje kot njegov naslednik bivši minister dr. Zolger. V jugoslovanskih krogih prevladuje mnenje, da bo dr. Zolger odklonil to misijo.

— **Avstro-Ogrska zapuša Srbijo.** Vojaški krogi zatrjujejo, da ima odpor naših in nemških čet v Srbiji samo namen, omogočiti, da se umakne iz Srbije, Črne gore in Albanije kolikor mogoče mnogo moštva in da se spravi iz teh pokrajin čim več materiala, kar smo ga imeli tam. V Srbiji imamo dve železnici, v Črni gori in Albaniji pa nobene. Vsled tega gre vse pospravljanje silno počasi. Umikanje naših čet se ne more vršiti hitreje. Samo to pospravljanje v sovražni deželi upravičuje, da imamo tam še čete, ki se bojujejo. Sicer smo že izjavili, da se za te dežele ne zanimamo več. V Srbiji in Črni gori sprejemajo ententne čete kot osvoboditelje. Četaštvo vedno bolj narašča. Da četaši ne poznajo milosti, je jasno, toda kako bi poznali ti ljudje milost, ker mi tako temeljito pospravljamo. Kdor je videl to pospravljanje, temu se še danes ježe nad rafiniranostjo zapadne evropske kulture. Kakor beremo v ententnih časopisih, se Srbi nikakor ne bodo zadovoljili z nekdanjo mejo ob Donavi, marveč zahtevajo tudi dele Banata. S tem bodo morali računati tudi Madžari, če bodo hoteli ali ne, ker je sila močnejša od želje. O nadaljnjih posledicah srbskega in francoskega prodiranja danes še niti sanjati ne moremo. Upajmo, da napravi njih prodiranje premirje in mir. Mnogo tisočem bo ohranjeno življenje.

— **Stališče italijanskih poslancev v Avstriji.** »Lavoratore« poroča: Italijanski poslanci vseh strank, zbrani na Dunaju, da zavzamejo stališče napram cesarjevemu manifestu, so se zedinili, da ni primerno, da bi se konstituirali v Narodni svet, ter se pogajali z vlado in z narodi, temveč bodo v parlamentu pojasnili svoje politično stališče za prehodno dobo. Kar se tiče aprovizacijskih razmer, ki so v deželah po njih zastopanih, izjavljajo, da notranja prehrana ne zadostuje, zaradi tega sklenejo, da hočejo prirediti skupno akcijo.

— **Slovaški narodni svet.** V smislu ukrepa slovaškega Narodnega sveta, v katerem so zastopane vse slovaške politične stranke, se je ustanovil izvršilni odbor, kateremu je na čelu slovaški voditelj Dula.

— **Nov poljski kabinet.** Kakor se iz Varšave brzojavlja, se je predvčerajšnjim sestavljal nov poljski kabinet. Imenovan je štirinajst ministrov. Ministrski predsednik je Swierzynski. Minister vnanih zadev je vitez Glombinski (ki se je nedavno udeležil ljubljanskih posvetovanj), vojni minister Pillsudski. Portfelj finančnega ministra še ni oddan in tudi ministri brez portfelja še niso imenovani.

— **Cesar Viljem naj odstopi.** Nove zahteve, katere je predsednik Wilson v svojem novem odgovoru sporočil Nemčiji, so zelo trde. Wilson sicer izjavlja, da je pripravljen sporočiti ententnim vladam željo Nemčije za sklep premirja, prepušča pa svojim zaveznikom, prvič ali sploh hočejo premirje in drugič, če je hočejo, pod katerimi pogoji. Te pogoje označuje s takimi besedami, da je jasno, da je predpogoj vsakega nadaljnjega razgovora izročitev cele nemške armade na milost in nemilost, izročitev orožja, municije, brodovja in podmornikov. Posebno ostro se izraža Wilson glede dinastije, o kateri pravi naravnost, da se z nemškim cesarjem noče pogajati za mir, še več — da z monarhističnimi avtoritetami v Nemčiji ne sklepa mirovnih pogojev. Wilson popolnoma jasno zahteva, da se pretvori Nemčija v republiko, predno vstopi v mirovna pogajanja. Le s tako Nemčijo bi sklenila ententa mir, sicer nič prej, predno ne bo Nemčija prisiljena, da kapitulira.

— **Nemčija ne dobi več kolonij.** Angleški vnani minister Balfour je v svojem govoru v Londonu opozarjal na važnost neogrožene zveze med posameznimi deli britanske države. Izjavil je: Nikakor ne smemo dopustiti, da bi kateremukoli sovražniku bilo mogoče, te zveze ogrožati. Zato je popolnem nemogoče, da bi se Nemčiji vrnila njene kolonije.

— **Atentat v Kijevu.** Reuterjev urad poroča iz Kijeva, da je bil izvršen atentat na novega poveljnika nemških čet v Ukrajini, generala Rossbacha. Napad, o katerem še manjka podrobnosti, se je ponesrečil.

— **Posvetovanja o pogojih premirja.** Pariški »Temps« poroča, da se je pričela ententna konferenca v Versailles posvetovati o pogojih za premirje. Posvetovanja bodo trajala več dni. Haigh in Foch se udeležujeta teh posvetovanj.

— **Ententni pogoji.** Diplomatični sodruknik londonskega lista »Daily Chronicle« opozarja na dolgotrajne seje angleškega vojnega kabineta. Zdi se, da bo Anglija zahtevala izročitev nemških podmorskih čolnov kot pogoj za premirje. Razorožitev nemških vojnih ladij Anglija ne smatra za neobhodno potrebno. Francija zahteva kot pogoj za premirje izpraznitev Alzacije-Lorene. V glavnih točkah se je glede pogojev za premirje že doseglo soglasje med aliranimi državami.

— **Amerika proti kontribucijam.** »Times« javlja iz Washingtona, da so v senatnem odseku preresetavali vprašanje vojnih stroškov. Državni tajnik Lansing je izjavil, da Wilsonov mirovni program ne obsega kakega povračila vojnih stroškov.

Prihodnji torek, narodni praznik.

Ob velikanski udeležbi zbrali so se včeraj zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma« ljubljanskega zastopniki kulturnih in političnih organizacij vseh slovenskih političnih strank, z namenom, da se porazgovore, kako dati duška ljudskemu razpoloženju in kako na slavnosten način proslaviti dan vstajenja naroda SHS. Shoda, katerega je predsedoval deželni poslanec Adolf Ribnikar, sta se poleg zastopnikov strankarskih organizacij udeležila tudi člana Narodnega sveta Ivan Hribar in prof. Vesenjaj. Vsi govorniki so povdarjali, da mora biti manifestacija veličastna in vredna naroda, ki vstaja v svobodni Jugoslaviji kakor zmagovalci. Zavedati se moramo danes, da je naša dolžnost čuvati vse, kar leži in stoji na ozemlju naše države, kajti čez vse to je danes gospodar naš narod. Pokazati pa moramo tudi svetu, da smo Slovenci zrel narod, ki se odlikuje po svoji pameti in discipliniranosti. Ob velikanski navdušenosti je bil na to sprejet predlog, da se proglasi prihodnji torek za

Narodni praznik.

Ta dan naj počiva vse delo, zaprte naj bodo vse trgovine in gostilne. Vsem uradom se sporoči želja, da ta dan ne uradujejo. Po vseh poslopih naj se razobesijo zastave troedinega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov. Organizacijam se prepušča, da se vsaka v svojem delokrogu pripravlja na manifestacijski obhod, ki se ima vršiti v torek predpoldne. Politične stranke imenujejo zastopnike svojih organizacij za reditelje, katerih naloga bo skrbeti, da se bo manifestacija izvršila brez vsakega kaljenja javnega reda in miru in na slavnosten način, kakor je to potreba. Zbor organizacij izvoli končno za priredbo manifestacije poseben odbor. Vsakdo naj v svoji organizaciji ter v krogu svojih znancev in prijateljev deluje na to, da bo potekla prihodnji torek manifestacija vzorno na čast in ponos celotnega naroda SHS.

Dnevne vesti.

— **Zaupnike delavskih socialno demokratičnih organizacij v Ljubljani in okolici vabimo vladno jutri ob 10. dopoldne v Šelenburgovo ulico štev. 6 II. na važen posvet. Udeležite se vsi posvetovanja!**

— **Ljubljanski občinski svet** ima v torek, dne 29. t. m. ob 6. zvečer svojo redno sejo.

— **Predavanje o našem šolstvu** v novi jugoslovanski državi priredi v ponedeljek zvečer ob pol 8. v Mestnem domu ljudsko izobraževalno društvo »Akademija«. Predaval bo prof. Ivan Vesenjaj.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** V času od 13. do 19. oktobra 1918 je bilo novorojencev 20, 1 mrtvorojenec; umrlo je 73 oseb, in sicer 57 domačinov in 16 tujcev. Za grižo so umrle 3 osebe, za jetiko 6, za mrtvoudoml; za različnimi boleznimi 22 oseb, za pljučnico 15, za influenco 26, med njimi 3 tujci. Za kužnimi boleznimi je obbolelo za tifusom 1 domačin in 1 vojak, za grižo 4 domačini in 1 tujec, za vratico 1 domačin, za trahonom (egiptovska očesna bolezen) 2 domačina. — Od civilnega prebivalstva je umrlo v Ljubljani v minolih 4 tednih:

od — do	skupaj oseb	od teh tujcev	in sicer za influenco	in sicer za pljučnico
22/9—28/9	49	17	6	6
29/9—5/10	39	11	9	8
6/10—12/10	67	33	16	21
13/10—19/10	73	16	26	15
skupno	228	77	57	50

V zadnjih dneh je opažati, da epidemična influenca med ljubljanskim občinstvom ponehava.

— **Deželni šolski svet Kranjski** je imel včeraj svojo sejo, na kateri je prišlo do burnih dogodkov. V začetku seje je bila stavljena zahteva, naj se poroča le v slovenskem jeziku. Predlogu se ni ugodilo. Obširna in burna debata se je vnela o zadevi ravnatelja ljubljanske realke. Pravega vzroka o odstranitvi Corà ni hotel nihče povedati. V protest proti temu, da se pošiljajo o sklepih večine deželnega šolskega sveta na ministrskega predsednika tajna poročila, v katere gremij nima nobenega vploda, in v protest, da se je na podlagi teh tajnih informacij izvršila odstranitev ravnatelja Corà, so izjavili zastopniki učiteljskega in deželnega odbora, da v takih razmerah ne morejo več sedeti v deželnem šolskem svetu in zapuščajo sejo.

— **Deželno posestvo na Grmu.** Deželni odbor je sklenil zvišati letno premijo za poškodbe proti toči v vinogradih na 10.000 K, ki se vloži v lastni zavarovalni sklad Grmske šole.

— **Davščina od vrednostnega prirastka nepremičnin.** Ker poteče pravica do provizornega pobiranja davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin z 31. decembrom 1918. je sklenil deželni odbor isto pobirati dalje do 31. decembra 1919.

— **Prijeta tatvina.** V četrtek zvečer je najel neki korporal v hotelu »Iliriji« sobo, jo plačal, ter zahteval od hišne sobni ključ, češ, da ima v sobi spravljene nekatere stvari; rekel je, da gre še malo po opravkih v mesto in da se kmalu vrne. Plačal ji je tudi liter vina. Hišni se je zdelo vse skupaj malo sumljivo, zato je odšla za vojakom, ga našla pred »Tišlerjem« in ga izročila stražniku, ki je vojaka aretiral. Ko so mu preiskali nahrbtnik, so našli v njem posteljno perilo in ponarejene potne liste. Perilo je ukradel v hotelu, kjer je hotel »prenočevati«. Oddali so ga v zapor.

— **Iz Idrije.** Umrli je pri nas Josip Strnad v najlepši moški dobi, v starosti 32 let. Z njim je izgubila stranko vnetega in požrtvovalnega člana, družina dobrega in skrbnega očeta. Bil je dolgoleten član podružnice »Unije« avstrijskih rudarjev in političnega društva »Napreje«. Kjer je bilo treba agilnega človeka, gotovo ni manjkalo njega. Delavstvo mu ohrani blag spomin. Rodbini naše najiskrenejše sožalje!

— **Iz Trziča.** Pri nas je umrlo za špansko boleznijo v enem samem tednu 14 oseb, največ žensk. Na Bršnici je umrl občinski odbornik in posestnik Matej Mokorel, star šele 34 let.

— **Deček, ki pelje svojega umrlega očeta na pokopališče.** Včeraj so v Trstu vstavili dečka, ki je vozil krsto na vozičku in ga vprašali, kaj pelje. Odgovoril je z solznimi očmi: umrlega očeta peljem na pokopališče, ker nimam dovolj denarja, da plačam izprevod. Sam je očetu v boleznih stregel, sam ga peljal na pokopališče. Žalostni časi.

— **Zaradi pomanjkanja papirja** bratski je »Lavoratore« za nedoločen čas vstavil »večerno izdajo«, ki je bila med ljudstvom tako priljubljena. Pač žalostno, da baš sedaj ko občinstvo najbolj hrepeni po čitvi — ga nima.

— **Posredovalnica za goriške begunce,** ki je bila doslej v Ljubljani, se preseli, kakor se sliši v Gorico.

— **Odbor za dobrobit na Štajerskem.** Z ozirom na bodoče težave, ki morajo priti za prehrano Gradca in Štajerske radi ustavljenega izvoza živil iz Češke, Galicije in Ogrske se je sestavil poseben odbor za dobrobit prebivalstva, v katerem so zastopani vsi stanovi in vse stranke. Predsedujeta socialni demokrat in industrialec.

— **Enajst oseb po nedolžnem obešenih.** Poslanski zbornici je bila uradno naznanjena resnično pretresljiva žalost, ki jo je povzročila vojaška justica že koj v začetku svetovne vojne v Galiciji. Ta žalost je zahtevala enajst nedolžnih oseb kot svoje žrtve. Rusinski poslanci so vložili tozadevno v državni zbornici interpelacijo, na katero je odgovoril domobranski minister 11. t. m. pismenim potom naslednje: »Čast mi je sporočiti, da so bile vse osebe, ki jih je obsodilo 55. infanterijsko divizijsko sodišče dne 18. oktobra 1914 zaradi zločina proti vojni moči države na smrt, na podlagi od domobranskega ministrstva odredjene ponovne obravnave, in sicer Peter Kowal, Mihael Kowal, Anton Kowal, Fedor Budz, Štefan Hrib, Niola Dzus, Peter Dzus, Adam Struk, Ivan Matijcin, Fedor Fedinišin in Jak Tisozovnicki, oproščene od obtožbe preje imenovanega zločina. Globoko potrpt se klanjam pred temi nesrečnimi žrtvami te strašne justične zmote, ki si ga je mogoče razlagati le vsled vse podirajočega poteka tedanjih vojnih dogodkov.«

Ta globoka potrptost pred enajstimi po nedolžnem obešenih ljudi je pač najgloblji dokaz, kako so delala slavna vojna sodišča s svojimi hitrimi justicami. Sedaj se klanja minister globoko potrpt pred strašno justično zmoto, toda teh enajst nedolžnih s tem ne bo oživel. Njih žene pa in otroci, ki so jim oropali grozoviteži može in očete, bodo mislili ves čas svojega življenja na to justično zmoto in nosili tudi posledice.

— **Ostalih od wöllersdorfskih žrtev** je sklenil darovati, na predlog socialno-demokratskih občinskih svetovalec, občinski odbor dunajskega Novega Mesta, 6000 kron.

— **Za nemški volkstag poseben vlak.** »Tagespost« poroča: Za nemški volkstag v Frohnleithnu bo na razpolago v nedeljo, 27. t. m., poseben vlak. — Tako torej! Za volkstage so posebni vlaki pripuščeni, dočim nití za redni osebni promet ni preskrbljeno v zadostni meri.

— **Nemci rekvirirajo v Srijemu.** Hrvatski listi poročajo iz Srijema, da rekvirira nemško vojno vodstvo v deželi prašiče in plača za kilogram tri krone. Ako hoče danes kdo kupiti prašiča, ga mora plačati za nezmerno ceno, dočim rekvirira vojno vodstvo, in to še celo nemško — po tako nesramno nizkih cenah. Listi pozivljajo vlado, da nastopi kar najodločneje proti temu.

Dopisi.

Aprovizacija. Iz krogov naših naročnikov nam pišejo: Prav dobro je ožigosal »Napreje« aprovizacijske razmere v Ljubljani. Res je, nekateri dobijo in imajo preveč, drugi — nič. Nič boljše ni pri nas na deželi. Tu ravna po nekod naši aprovizacijski komisariji, župani in okrajni glavarji po svoje, le da je njim prav in dobro. Ni sladkorja, ni moke, ni svečave itd., a kaj se ti ljudje zmenijo za to? Poznam okrajnega glavarja neke na Slovenskem, ki dobiva vsepolno daril od kmetov: zabele, živil, žganja itd. Seveda roka roko umija — saj se razumemo? Zato ni čuda, če kmet uprav odira revne ljudi, ki drugega nimajo kakor svojo bomo mesečno plačo, ali pa tem trpinom za drag denar ničesar ne da, in naj magari glada poginjajo! To so nezdružne razmere, ki ne morejo roditi dobrih posledic! —

Gospodarstvo.

Nakup žita na Kranjskem. Žitni zavod je prevzel sledeče množine krušnega žita (pšénice, rži, ječmena) letošnje letine:

V okrajnem glavarstvu	Od 13. do 20. oktobra v q	Skupaj do 20. oktobra v q	Skupno v odstotkih od predpisanega kontingenta
Črnomelj	—	896	75 %
Kamnik	12	1591	72 %
Kočevje	51	301	43 %
Kranj	303	2393	73 %
Krško	28	954	26 %
Litija	35	1572	92 %
Ljubljana	16	1360	68 %
Logatec	—	—	0 %
Novomesto	271	1667	42 %
Postojna	21	109	36 %
Radovljica	27	155	26 %
Skupaj	764	10998	55 %

Izmed žitorodnih okrajev sta dosedaj v oddaji žita najbolj zaostala krški in novomeški, dasiravno jih nazivljejo Dolenjsko žitnico kranjske dežele. Žito, ki ga oddajo kranjski kmetovalci ljubljanski podružnici Žitnega zavoda, se porabi izključno za prehrano civilnega prebivalstva kranjske dežele. Kranjska potrebuje namreč — če vzamemo za podlago sedanjo vojno kvoto — za prehrano svojih nepreskrbljencev na leto približno 2500 vagonov krušnega žita. Do sedaj je dohajalo to žito večinoma iz Rumunije, ogrskih in čeških dežel. Vsled nastalih razmer pa se je bati, da bodo ti dovozi izostali in da ostane Kranjska glede preskrbe s krušnim žitom navezana sama nase.

Shodi.

Skupina železničarjev I. sklicuje v nedeljo, 27. t. m. ob 10. dopoldne vse tri skupine II. in III. v društven lokal, Šelenburgova ulica 6, II. nadstr. Prav važna seja.

Društvo »Splošna mladinska zveza« v Idriji vabi vse svoje člane na shod pod § 2., ki ga sklicuje v nedeljo, dne 27. oktobra ob 9. dopoldne v salonu gospe Šepetavec. Radi važnega dnevnega reda se prosi, da se ga vsi člani udeležijo. — Odbor.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se ponovi za abonement »B« komedija »Charleyeva teta«. — Jutri, v nedeljo, dne 27. t. m. popoldne se uprizori Finžgarjeva narodna igra »Divji lovec« izven abonementa ob pol 3. popoldne. — Zvečer se predvaja Bran. Nušičev »Svet« izven abonementa. — Za prihodnji teden se pripravlja žalostna velikega angleškega pisatelja Shakespeara »Hamlet«. Ko so drugi narodi praznovali 300letnico pesnikove smrti je bilo naše gledališče zaprto in se torej naš narod ni mogel, kakor drugi kulturni narodi, pokloniti se spominu največjega dramatika. Vendar pa je vodstvo namenilo uporabiti prvo priliko, da popravi zamujeno in v dokaz zato se uprizori že prihodnji teden »Hamlet«. Vodstvo Narodnega gledališča išče pevce vseh glasov za zbor. Reflektanti naj se nemudoma blagovolijo zgledati v gledališki pisarni in sicer od 12. do 1. opoldne.

Državni zbor.

Dunaj, 25. oktobra 1918.

Današnja seja poslanske zbornice, katere se je udeležilo komaj deset poslancev, se je vršila popolnoma mlačno, brez interesa.

Najprej je razpravljala zbornica o interpelaciji poslanca dr. Grandija, glede repatriacije italijanskih internirancev in konfinirancev. Poslanec je odgovarjal notranji minister dr. Gayer in izjavil, da nikakor ni kazalo, in to iz vojaških ozirov, da bi se pripustile politično osumljene osebe v kraje neposredno za južno-tirolsko fronto. Z ozirom na spremenjeni položaj pa bodo vsi rekurzi še

enkrat stavljeni pred kompetentni forum, kjer naj se, če le mogoče, ugodno rešijo.

Poslanec dr. Conci je izjavil, da smatra na podlagi Wilsonovih načel, ki jih je Avstrija že sprejela, vsa italijanska ozemlja, pripadajoča avstro-ogrski monarhiji, za izločena iz te države. Zato se italijanski poslanci ne bodo pogajali za kakršnokoli preosnovno državo niti z vlado, niti z avstrijskimi narodnostmi. Protestirajo tudi proti izjemnemu stališču Trsta, kakor si ga predstavlja vlada.

Poslanec grof Barbo je protestiral proti očitaniu, da Nemci zatirajo narode in je zahteval, da se priključi Kočevje na Kranjskem nemško-avstrijski državi, ker so kočevski Nemci avtohtoni in stanujejo tam kot sklenjen del velike nemške meje. Narodnostna ideja je zmagala nad avstrijsko državno idejo.

Poslanec dr. Gentili se je pritoževal, da je izginila v Trentinu vsaka svoboda in da je treba pri eventuelnem plebiscitu v tej deželi odrediti, da zapuste deželo vse doslej vladajoče vojaške in politične oblasti in da se omogoči povrnitev vsem beguncem.

Poslanec Gasser je izjavil, da liberalni italijanski poslanci usodo pripadnosti italijanskih ozemelj ne smatrajo za interno vprašanje države. Naslovil je na vlado interpelacijo, je-li resnično, da se namerava okupirati Trst s številnimi četami in vojaškimi poveljstvi, da se tako postavi javno mnenje pod varstvo bajonetov. Vlada naj poskrbi tudi za boljšo preskrbo Trsta z živili in naj stori ukrepe proti razširjanju influence, malarije in tifusa.

Sodrug Pittoni je izrazil željo, naj se izvrše čimpreje nove tvorbe med narodi, ki naj stopijo potem v medsebojno zvezo. Tržaški socialni demokratje zahtevajo za Trst in za vse pretežno italijansko ozemlje Istre in Furlanije pravico samoodločevanja. Ljudstvo naj se odloči, ali se hoče priključiti italijanskemu kraljestvu, ali pa tvoriti lastno republiko. Trst naj ostane neodvisen pod varstvom zveze narodov in združen s pretežno italijanskimi ozemlji Istre in Furlanije.

Poslanec Heilinger se je baval s prehranjevalnim vprašanjem in izjavil, da mora zahtevati nemški narod zase v interesu boljše preskrbe s prehrano obmejna nemška ozemlja na Ogrskem.

Prihodnja seja se bo vršila v torek.

Zadnje vesti.

Avstro-ogrski odgovor Wilsonu.

Dunaj, 25. oktobra. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo grof Julij Andrassy že jutri sestavil odgovor na Wilsonovo noto. V nedeljo popoldne se odgovor izroči švedskemu poslaniku, da ga odpošlje v Ameriko.

Profesor Lammasch sestavlja nov kabinet.

Dunaj, 25. oktobra. Ker je Hussarekov kabinet podal demisijo, katero je cesar sprejel, je vladar dvornemu svetniku profesorju Lammaschu poveril nalogo, da sestavi novo ministristvo. Lammasch je konferiral z voditelji strank. Nemški nacionalci in krščanski socialci odklanjajo sodelovanje. V imenu Češkega svaza je Tusar izjavil, da se Čehi sicer ne smatrajo več za Avstrijce, da pa ne nameravajo ovirati vlade glede prehrane in uprave. Avtoritativno bo Česky svaz odgovoril, ko se vrnejo odposlanci iz Švice. Ukrajinci so Lammaschevo misijo ugodno sprejeli.

Dunaj, 25. oktobra. Ker prof. Lammasch pri strankah ni našel potrebne opore, se je odločil, sestaviti prehodno ministristvo, katerega naloga bi bila, da izroči upravo narodnim vladam. V ta namen, naj bi se kabinet spopolnil s strokovnjaki. Finančni resort naj bi prevzel poslanec dr. Redlich, justični portfelj pa poslanec dr. Stölzel.

Cesar sprejel poslanca Klofača.

Praga, 25. oktobra. Pred svojim odhodom na Ogrsko je cesar na dunajskem kolodvoru sprejel poslanca Klofača v dvornem vozu. Cesar je napram poslancu Klofaču izjavil, da je zadovoljen z razvojem razmer na Češkem; on le prosi, naj bi Čehi vplivali, da se ohrani mir in red.

Nemškoavstrijska država.

Dunaj, 25. oktobra. Izvršilni odbor nemškega Narodnega sveta se je podal danes k nemškemu poslaniku grofu Wedelu ter mu je naznanil, da se je konstituirala nemškoavstrijska država ter ga prosila, da o tem obvesti cesarsko vlado. Popoldne se je izvršilni odbor posvetoval o končnem besedilu note predsedniku Wilsonu glede vprašanja premirja in miru.

Zborovanje nemških manjšin.

Dunaj, 25. oktobra. Nemškoavstrijski Narodni svet je sklenil sklicati za 31. oktobra in 1. novembra zborovanje nemških manjšin iz sudetskih in alpskih dežel, da se posvetujejo o varstvih za nemške manjšine na slovanskem ozemlju.

Namestnik grof Clary odstopi.

Gradec, 25. oktobra. Štajerski cesarski namestnik grof Clary-Aldringen je podal svojo demisijo. Z ozirom na politične dogodke zapusti namestnik v najkrajšem času svoje mesto.

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 25. oktobra. Vodstvo socialno demokratične stranke odklanja vsako vlado, katere vnanjo politiko bi zastopal grof Andrassy. Karolyijeva stranka zahteva naj se parlament takoj zopet skliče. Grof Karolyi zahteva, da se brez odloga sklene poseben mir ter se razbije zveza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Protestuje proti Andrassyjevi vnanji politiki ter zahteva sporazum z narodnostmi in brezpogojno demokratizacijo vlade.

Krvave demonstracije v Budimpešti

Budimpešta, 25. oktobra. Pred kraljevim dvorom v Budimpešti je prišlo danes do demonstracij, pri katerih je tekla kri. Velika množica, večinoma vseučiliščniki, je prišla pred dvorec manifestirat. Nek dijak je izjavil, da je kralj pobegnil med Ogre, ker se v Avstriji ni več čutil varnega. Nastal je velik hrup; prišlo je do pretepa. Dijaki so navalili na vojaštvo. Mnogo oseb je ranjenih, nekoliko mrtvih.

Nemčija ne odgovori Wilsonu.

Berlin, 25. oktobra. Kakor poroča »Berliner Tagblatt«, se je sestal sinoči vojni odsek, da se posvetuje o novi Wilsonovi noti. Zatrjuje se, da vlada ne bo odgovorila, marveč bo počakala, kaj bodo sklenili aliranci glede premirja. V državnem zboru bo vlada pojasnila svoje stališče.

Berlin, 25. oktobra. Hindenburg in Ludendorff sta prispela v Berlin ter sta bila popoldne sprejeta pri cesarju.

Anglija ne govori o mirovnih predlogih.

London, 25. oktobra. Na vprašanje poslanca Dillona v angleškem parlamentu, je Bonar Law odgovoril, da bi po njegovem mnenju bilo nespametno, če bi se v sedanjem trenutku v parlamentu razpravljalo o angleških mirovnih pogojih.

Velika Rumunija.

Frankfurt a. M. 25. oktobra. Tukajšnjim listom se javlja iz Bukarešte, da nasprotstvo proti Marghilomanovi vladi vedno bolj narašča. Ideja Velike Rumunije, ki bi združila tudi Besarabijo, Bukovino in Zalesje z Rumunsko, dobiva vedno tal.

Huysmans v Angliji interniran.

Praga, 25. oktobra. »Pravo Lidu« poroča, da je bil tajnik mednarodne socialistične pisarne, Huysmans, ki je prišel na socialistično konferenco v London, na ukaz angleške vlade interniran.

Aprovizacija.

Meso za gostilničarje in zavode. Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v ponedeljek, dne 28. t. m. popoldne od 2. do 4. v cerkvi sv. Jožefa.

Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo krompir v ponedeljek, dne 28. t. m. in v torek, dne 29. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v ponedeljek, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. števil. 1 do 110, od 9. do 10. števil. 111 do 220, od 10. do 11. števil. 221 do 330, popoldne od pol 2. do pol 3. števil. 331 do 440, od pol 3. do pol 4. števil. 441 do 550, od pol 4. do pol 5. števil. 551 do 660, od pol 5. do 5. števil. 661 do 715. — V torek, dne 29. t. m. dopoldne od 8. do 9. števil. 716 do 825, od 9. do 10. števil. 826 do 935, od 10. do 11. števil. 936 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vinarjev.

Petrolej na A izkaznice za rodbine. Na vsak prvi odrezek A izkaznice se dobi $\frac{3}{4}$ litra petroleja, in sicer v sledečih trgovinah: V I. okraju: Na št. 1 do 100 pri Zirkelbachu, Poljanska cesta, št. 100 do 550 pri Fridrichu, Poljanska cesta, in sicer: št. 100 do 300 dne 28. oktobra, št. 300 do 550 dne 29. oktobra. Št. 550 do konca pri Rau-

hekarju, Pred škofijo, in sicer: št. 550 do 750 dne 28. oktobra, št. 750 do konca dne 29. oktobra. — V II. okraju: Na št. 1 do 100 pri Tavčarju, Stari trg do 28. oktobra, št. 100 do 130 pri Žetkovi, Sv. Florjana ulica, št. 130 do 200 pri Trdini, Stari trg, dne 28. oktobra, št. 200 do 650 pri Jerančiču, Karlovska cesta, in sicer: št. 200 do 400 dne 28. oktobra, št. 400 do 650 dne 29. oktobra. Št. 650 do konca pri Zorcu, Sv. Florjana ulica, in sicer: št. 650 do 900 dne 28. oktobra, št. 900 do 1200 dne 29. oktobra, od št. 1200 do konca dne 30. oktobra. — V III. okraju: Na št. 1 do 100 pri Jelačinu, Cojzova cesta, dne 28. oktobra, št. 100 do 300 v Konzumu, Krakovo, št. 300 do 450 pri Jelačinu, Rimska cesta, št. 450 do 900 pri Tenenteju, Gradaška ulica, in sicer: št. 450 do 700 dne 28. oktobra, od št. 750 do 900 dne 29. oktobra. Št. 900 do konca pri Steinerju, Opekarska cesta, in sicer: št. 900 do 1100 dne 28. oktobra, od št. 1100 do konca dne 29. oktobra. — V IV. okraju: Na št. 1 do 100 pri Staculu, Šelenburgova ulica, in sicer dne 28. oktobra, št. 100 do 550 pri Medici, Tržaška cesta, in sicer: št. 100 do 300 dne 28. oktobra, št. 300 do 550 dne 29. oktobra. Na št. 550 do konca pri Jemcu, Tržaška cesta, in sicer: na št. 550 do 800 dne 28. oktobra, od št. 800 do 1100 dne 29. oktobra, od št. 1100 naprej, dne 30. oktobra. — V V. okraju: Št. 1 do 80 pri Šarabonu, Zaloška cesta, št. 80 do 100 pri Holzerju, Dunajska cesta, št. 100 do 550 pri Sarku, Marije Terezije cesta, in sicer: št. 100 do 300 dne 28. oktobra, od št. 300 do 550 dne 29. oktobra. Št. 550 do konca pri Fabianju, Prešernova ulica, in sicer: št. 550 do 650 dne 28. oktobra, od št. 650 do konca dne 29. oktobra. — V VI. okraju: Na št. 1 do 60 pri Jeršetu, Sv. Petra cesta. Od št. 60 do 90 pri Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta. Od št. 90 do 600 pri Simončiču, Sv. Petra cesta, in sicer: Na št. 90 do 250 dne 28. oktobra, št. 250 do 450 dne 29. oktobra, št. 450 do 600 dne 30. oktobra. Od št. 600 do 900 pri Strausu, Škofja ulica. — V VII. okraju: Št. 1 do 60 pri Pintarju, Sp. Šiška, št. 60 do 200 pri Zormanu, Sp. Šiška, št. 200 do 600 pri Pretnerju, Sp. Šiška, in sicer: št. 200 do 400 dne 28. oktobra, št. 400 do 600 dne 29. oktobra. Na št. 600 do konca pri Kreutzerju, Sp. Šiška, dne 28. oktobra. — V VIII. okraju: Št. 1 do konca pri Stéfanu Mencingerju, Martinova cesta. Št. 1 do 250 dne 28. oktobra, št. 250 do konca dne 29. oktobra. — V IX. okraju: Na št. 1 do 30 pri Klemencu, Dolenjska cesta, št. 30 do 230 pri Čišnovarju, Dolenjska cesta, št. 230 do konca pri Fojkarju, Dolenjska cesta, in sicer: št. 230 do 400 dne 28. oktobra, od št. 400 do konca dne 29. oktobra. — Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje se dobi petrolej takoj.

Petrolej na B izkaznice za samce. Na vsak drugi odrezek B izkaznice se dobi pol litra petroleja po sledečih trgovinah: V I. okraju pri Zirkelbachu, Poljanska cesta, dne 30. oktobra, v II. okraju pri Tavčarju, Stari trg, dne 29. oktobra, v III. okraju pri Jelačinu, Cojzova cesta, dne 29. oktobra, v IV. okraju pri Staculu, Šelenburgova ulica, dne 29. oktobra, v V. okraju pri Stupicu, Sodna ulica, v VI. okraju pri Mencingerju Antonu, Sv. Petra cesta, v VII. okraju pri Simončiču, Spodnja Šiška, v VIII. okraju pri Sušniku, Zaloška cesta, v IX. okraju pri Marenčetu, Dolenjska cesta. — Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

Petrolej na C karte za obrtnike. Na vsak tretji odrezek C karte se dobi po 1 liter petroleja v sledečih trgovinah in sicer na izkaznice: Za I. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 29. oktobra, za II. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 30. oktobra, za III. okraj pri Ješetu, Rimska cesta, dne 28. oktobra, za IV. okraj pri Ješetu, Rimska cesta, dne 29. oktobra, za V. okraj pri Holzerju, Dunajska cesta, dne 28. oktobra, za VI. okraj pri Čišnovarju, Kolodvorska ulica, dne 28. oktobra, za VII. okraj pri Holzerju, Dunajska cesta, dne 29. oktobra, za VIII. okraj pri Čišnovarju, Kolodvorska ulica, dne 28. oktobra, za IX. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 31. oktobra. — Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje se dobi petrolej takoj.

Petrolej na C izkaznice za obrtnike. Na vsaki drugi odrezek na C izkaznice se dobi 1 liter petroleja v sledečih trgovinah in sicer na izkaznice: Št. 1 do 50 pri Trdini, Stari trg, dne 28. oktobra, št. 50 do 100 pri Steinerju, Opekarska cesta, dne 30. oktobra, št. 100 do 150 pri Zorcu, Sv. Florjana ulica, dne 31. oktobra, št. 150 do 270 pri Kreutzerju, Sp. Šiška, dne 29. oktobra, št. 300 do 400 pri Čišnovarju, Kolodvorska ulica, dne 29. oktobra,

št. 400 do 480 pri Fabianju, Prešernova ulica, dne 30. oktobra, od št. 480 naprej pri Elbertu, Zvezda. — Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

Razno.

* **Plače ruskih časnikarjev.** Predsedstvo osrednjega izvrševalnega odbora sovjetske vlade je potrdilo predlog ruskega komisarja Podbelskega glede osnovnih plač žurnalistov sovjetskih časnikov: odgovorni uredniki dnevnikov imajo 12.000 rubljev mesečne plače in 1:50 rublja za tiskano vrsto, uredniki dnevnikov: 8000 rubljev mesečno in 600 rubljev za tiskan list; strokovni uredniki: 8000 rubljev mesečno in 60 kopejk za vrsto; korektorji (dnevni) 3000 rubljev mesečno, (nočni) 4500 rubljev mesečno; metteur-en-pages 5000 rubljev mesečno. Takega boljševiškega reda bi si želeli tudi mi!

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so spremili našega preljubljenega soproga, očeta in brata gospoda

Matija Pavlič

premikača juž. žel. k zadnjemu počitku.

Žalujoča rodbina Pavlič.

Išče se**dobro raznašalke**

za raznašati »NAPREJ« in »Arbeiterwille« v mestu, Udmatu in v Zeleni jami. — Zaslужek dober. Nastop takoj.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL
domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, lorej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri
Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer,**
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Pisarniški vajenec

se sprejme takoj. Oglasi naj se
v pisarni Narodnega sveta,
Frančiškanska ulica števil. 2, pritličje, desno.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 0/10

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —